

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
07 грудня 2018 року № 1369

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
02 січня 2019 р. за № 8/32979

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм і форми проведення державної підсумкової атестації осіб, які здобувають загальну середню освіту (далі - здобувачі освіти) у закладах загальної середньої освіти I - III ступенів та інших закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти на певному рівні освіти (далі - заклади освіти) та осіб, які здобувають загальну середню освіту за сімейною (домашньою) формою.

2. У цьому Порядку термін "державна підсумкова атестація здобувачів освіти" - означає форму контролю відповідності результатів навчання здобувачів освіти вимогам державних стандартів загальної середньої освіти на відповідному рівні освіти (далі - атестація).

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", "Про професійно-технічну освіту", "Про вищу освіту".

3. Проходження атестації є обов'язковим для здобувачів освіти, крім випадків, визначених цим Порядком.

4. Атестацію проходять особи, які завершують здобуття початкової (у 4 класі), базової середньої (у 9 класі) та повної загальної середньої освіти (в 11 (12) класі), а також здобувають професійну (професійно-технічну) освіту та освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, крім осіб, які раніше здобули повну загальну середню освіту.

5. Атестація може проводитися в закладі освіти або у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

6. Результати атестації оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання результатів навчання, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Атестація осіб, які завершують здобуття початкової освіти, здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та якості освіти.

7. Результати атестації не враховуються під час виставлення річних оцінок із навчальних предметів.

8. Якщо атестація проводиться в закладі освіти, оцінки за атестацію зазначаються у протоколі державної підсумкової атестації, що складається за формою, наведеною в додатку до цього Порядку, класному журналі та відповідних документах про освіту.

9. Документи про здобуття базової та повної загальної середньої освіти видаються за результатами атестації.

Документи про повну загальну середню освіту здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста замовляються та одержуються закладом освіти після проходження атестації і зберігаються в їхніх особових справах до завершення навчання.

II. Проведення атестації

1. Перелік навчальних предметів, з яких проводиться атестація, а також форма проведення атестації з них щороку встановлюються Міністерством освіти і науки України.

2. Атестація з української мови є обов'язковою для здобувачів всіх рівнів загальної середньої освіти. Атестація з математики є обов'язковою для здобувачів початкової та базової середньої освіти.

Атестація у формі зовнішнього незалежного оцінювання з математики є обов'язковою для здобувачів повної загальної середньої освіти.

3. Якщо особи, які завершують здобуття початкової освіти, здобувають освіту мовами національних меншин чи корінних народів або перебували за кордоном і почали вивчати українську мову в поточному навчальному році, замість атестації з української мови можуть проходити атестацію з мови навчання (за заявою одного з батьків або інших законних представників та за рішенням педагогічної ради).

4. Атестація в закладі освіти проводиться в письмовій формі. Строки атестації в закладі освіти щороку затверджує керівник закладу освіти в межах навчального року.

Завдання для проведення атестації в закладі освіти затверджує керівник закладу освіти. Завдання для атестації в закладі освіти здобувачів початкової освіти складають в закладі освіти.

5. Атестація у формі зовнішнього незалежного оцінювання здійснюється відповідно до Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1095 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 08 липня 2015 року № 533).

6. Здобувачі освіти закладу загальної середньої освіти "Міжнародна українська школа" можуть пройти атестацію в закладі освіти на території країни їх проживання або перебування незалежно від визначеної форми проведення атестації.

7. Громадяни України, які завершили навчання й отримали документ про відповідний рівень загальної середньої освіти за кордоном, для отримання документа державного зразка про базову середню або повну загальну середню освіту проходять атестацію екстерном. На підставі письмового звернення до закладу загальної середньої освіти та за згодою відповідного органу управління у сфері освіти одночасно може бути проведено атестацію екстерном за курс базової середньої та повної загальної середньої освіти.

За наявності міжнародних договорів України про взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту атестація не проводиться, крім випадку наявності особистої заяви здобувача освіти, одного з батьків або інших законних представників.

8. Здобувачі освіти, які здобувають загальну середню освіту за вечірньою та заочною формами, можуть пройти атестацію в закладі освіти (за умови, що вони не реєструвалися для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні).

Особи, які здобувають повну загальну середню освіту за екстернатною формою, проходять атестацію в закладі освіти за відповідний рівень повної загальної середньої освіти (за умови, що вони не реєструвалися для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні).

9. Атестація осіб, які здобувають загальну середню освіту за сімейною (домашньою) формою, здійснюється на загальних підставах і проходить у закладах освіти, на території обслуговування яких вони проживають, або в інших закладах освіти, які ведуть їх облік.

10. Здобувачі освіти, які перебувають в установах виконання покарань і слідчих ізоляторах, проходять атестацію в закладі освіти, що забезпечує здобуття загальної середньої освіти.

11. Здобувачі освіти, які проживають на тимчасово окупованій території України, на території проведення антитерористичної операції (на період її проведення), території здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (на період здійснення зазначених заходів), території населених пунктів на лінії зіткнення і не здобувають загальну середню освіту в закладах освіти, розташованих на території, підконтрольній Україні, можуть пройти атестацію екстерном у закладах освіти, рекомендованих органами управління у сфері освіти.

12. Здобувачі освіти, які проживають на тимчасово окупованій території України, на території проведення антитерористичної операції (на період її проведення), території здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (на період здійснення зазначених заходів), території населених пунктів на лінії зіткнення, можуть пройти атестацію відповідно до Порядку прийому для здобуття вищої та професійно-технічної освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24 травня 2016 року № 560, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 31 травня 2016 року за № 795/28925, або Порядку прийому для здобуття вищої та професійно-технічної освіти осіб, місцем проживання яких є територія проведення антитерористичної операції (на період її проведення), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 21 червня 2016 року № 697, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 01 липня 2016 року за № 907/29037.

13. Здобувачі освіти (у разі досягнення ними повноліття) або один з їх батьків чи інших законних представників можуть письмово звернутись до керівника закладу освіти щодо проведення атестації в закладі освіти в інші строки, у тому числі достроково (за наявності відповідних документів, що підтверджують підстави перенесення строків), якщо здобувачі освіти:
хворіли під час проведення атестації;
не з'явилися для проходження атестації через поважні причини (смерть членів сім'ї чи близьких родичів, надзвичайні ситуації природного та техногенного походження, інші обставини, які об'єктивно унеможливають присутність здобувача освіти на атестації);
тимчасово здобували загальну середню освіту за кордоном і повернулися в Україну після проведення атестації;
були призвані (мобілізовані) на військову службу;
виїжджають на постійне місце проживання за кордон.

Строки атестації таких здобувачів у закладі освіти визначаються наказом керівника закладу освіти, що видається на підставі відповідних підтвердних документів.

14. Здобувачі освіти можуть бути звільнені від зовнішнього незалежного оцінювання та пройти атестацію в закладі освіти, якщо вони:

мають захворювання або патологічний стан, зазначений у Переліку захворювань та патологічних станів, що можуть бути перешкодою для проходження зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2016 року за № 1707/29837 (за умови подання до закладу освіти одного з документів або копії документів, зазначених у підпункті 1 пункту 2 наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900 "Деякі питання участі в зовнішньому незалежному оцінюванні та вступних іспитах осіб, які мають певні захворювання та/або патологічні стани, інвалідність", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2016 року за № 1707/29837), та не реєструвалися для проходження зовнішнього незалежного оцінювання з певного(их) навчального(их) предмета(ів);

за рішенням регламентної комісії при регіональному центрі оцінювання якості освіти отримали відмову в реєстрації для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні через неможливість створення особливих (спеціальних) умов (за умови подання до закладу освіти копії медичного висновку за формою первинної облікової документації № 086-3/о "Медичний висновок про створення особливих (спеціальних) умов для проходження зовнішнього незалежного оцінювання", затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 грудня 2016 року за № 1707/29837, та відповідного витягу із протоколу засідання регламентної комісії при регіональному центрі оцінювання якості освіти).

Строки атестації таких здобувачів освіти в закладі освіти визначаються наказом керівника закладу освіти.

Особам цих категорій, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, за їх заявою може бути одноразово перенесено атестацію на наступний рік з унесенням відповідних змін до індивідуального навчального плану.

15. Здобувачі освіти, які через поважні причини (смерть членів сім'ї чи близьких родичів, надзвичайні ситуації природного та техногенного походження, інші обставини, які об'єктивно унеможливають присутність здобувача освіти на атестації) не брали участі в основній сесії зовнішнього

незалежного оцінювання (з усіх або окремих навчальних предметів) та були допущені до проходження додаткової сесії зовнішнього незалежного оцінювання з певного(их) навчального(их) предмета(ів), але не змогли через поважні причини взяти участь у додатковій сесії, можуть пройти атестацію в закладі освіти.

Строки атестації таких здобувачів освіти в закладі освіти визначаються наказом керівника закладу освіти, але не раніше завершення додаткової сесії зовнішнього незалежного оцінювання.

16. Здобувачі освіти, які не брали участі у зовнішньому незалежному оцінюванні (з усіх або окремих навчальних предметів), можуть пройти атестацію в закладі освіти (для осіб, які навчаються в закладах загальної середньої освіти та закладах професійної (професійно-технічної) освіти) або їм одноразово може бути перенесено атестацію на наступний рік з унесенням відповідних змін до індивідуального навчального плану (для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста), якщо вони:

тимчасово навчалися за кордоном і повернулися в Україну після проведення атестації з певного(их) навчального(их) предмета(ів) у формі зовнішнього незалежного оцінювання;

брали участь у спортивних змаганнях, конкурсах, виставках, що мають статус міжнародних відповідно до законодавства України і відбувалися під час проведення додаткової сесії зовнішнього незалежного оцінювання з відповідного(их) навчального(их) предмета(ів) (за умови неучасті через поважні причини в основній сесії з цього (цих) навчального(их) предмета(ів));

не з'явилися для проходження зовнішнього незалежного оцінювання з відповідного(их) навчального(их) предмета(ів) під час основної та додаткової сесій через поважні причини.

Строки атестації таких здобувачів освіти в закладах загальної середньої освіти та закладах професійної (професійно-технічної) освіти визначаються наказом керівника закладу освіти, але не раніше завершення додаткової сесії зовнішнього незалежного оцінювання.

17. Здобувачі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, які отримали 1 - 3 бали за результатами зовнішнього незалежного оцінювання хоча б з одного навчального предмета, відраховуються із закладу освіти з отриманням документа про повну загальну середню освіту та академічної довідки.

Здобувачі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, які не з'явилися для проходження атестації в закладі освіти або у формі зовнішнього незалежного оцінювання без поважних причин, вважаються

такими, що не пройшли атестацію, та відраховуються із закладів освіти з отриманням довідки (академічної довідки).

18. Здобувачі освіти, які навчаються в закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти і які не з'явилися для проходження атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання без поважних причин, можуть пройти атестацію у закладі освіти. Строки її проходження визначаються наказом керівника закладу освіти, але не раніше 01 вересня поточного року.

19. Здобувачам базової середньої освіти, які в поточному або попередньому календарному році отримали сертифікат (диплом) міжнародного мовного іспиту з іноземної мови рівня А-2 і вищого рівня (для класів, які вивчають іноземну мову за рівнем стандарт або академічним рівнем) або рівня В-1 і вищого рівня (для класів із поглибленим вивченням іноземних мов), результати цих іспитів зараховуються як атестація з іноземної мови.

Здобувачам повної загальної середньої освіти, які в поточному або попередньому календарному році отримали сертифікат (диплом) міжнародного мовного іспиту з іноземної мови рівня В-1 і вищого рівня (для класів, які вивчають іноземну мову за рівнем стандарт або академічним рівнем) або рівня В-2 (для класів із поглибленим вивченням іноземних мов) і вищого рівня, результати цих іспитів зараховуються як атестація з іноземної мови.

У відповідному документі про освіту з іноземної мови виставляється оцінка за атестацію - 12 балів.

Перелік таких міжнародних мовних іспитів щороку визначається Міністерством освіти і науки України.

20. Якщо атестація проводиться в закладі освіти, оцінки за атестацію зазначаються в протоколі державної підсумкової атестації, що складається за формою, наведеною в додатку до цього Порядку, класному журналі та у відповідних документах про освіту.

21. Контроль за проведенням атестації в закладі освіти здійснюється його засновником (уповноваженим ним органом управління у сфері освіти).

22. Під час проведення атестації в закладі освіти може бути присутній представник засновника закладу освіти або уповноваженого ним органу управління у сфері освіти.

III. Державні атестаційні комісії

1. Для проведення атестації в закладі освіти створюються державні атестаційні комісії (далі - комісії).

Комісії створюються наказом керівника закладу освіти не пізніше ніж за місяць до початку атестації із затвердженням їх персонального складу.

2. До складу комісії входять:

для атестації здобувачів початкової освіти: голова (керівник закладу освіти або його заступник) і вчитель, який викладає у відповідному класі початкової школи;

для атестації здобувачів базової середньої чи повної загальної середньої освіти: голова (керівник закладу освіти або його заступник) і члени комісії: учитель (викладач), який викладає навчальний предмет у цьому класі (групі), та вчитель (викладач) навчальних предметів відповідної освітньої галузі або предметної (циклової) комісії (у разі створення).

Головою комісії не може бути керівник закладу освіти (його заступник), який викладає в цьому класі навчальний предмет, з якого проводиться атестація.

Для атестації здобувачів освіти за сімейною (домашньою) формою може бути створена окрема комісія, до складу якої входять голова (керівник закладу освіти або його заступник) та вчитель початкових класів (якщо атестація проводиться за рівень початкової освіти) або вчитель навчальних предметів відповідної освітньої галузі (якщо атестація проводиться за рівень базової середньої або повної загальної середньої освіти).

3. Голова та члени комісії забезпечують дотримання порядку проведення атестації та об'єктивність оцінювання.

4. Розклад роботи комісії, узгоджений з головою комісії, затверджується заступником директора з навчальної роботи і оприлюднюється на інформаційному стенді закладу освіти та/або на його веб-сайті.

5. Результати атестації заносяться до протоколу, який підписують голова та члени комісії.

Протоколи засідань комісій про результати атестації та матеріали атестації зберігаються відповідно до законодавства.

6. Контроль за дотриманням вимог до організації та проведення атестації в закладі освіти покладається на керівника закладу освіти.

7. За потреби можуть бути створені декілька комісій для проведення атестації з одного навчального предмета.

8. Втручання в процес проведення атестації та визначення її результатів осіб, які не є членами комісії, не допускається.

IV. Звільнення від атестації в закладі освіти

1. Від атестації в закладі освіти можуть бути звільнені (відповідно до пунктів 2 - 8 цього розділу):

здобувачі освіти, які за станом здоров'я не можуть її скласти;

особи з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями розвитку;

здобувачі освіти, які перебувають у соціальних відпустках;

здобувачі освіти, які беруть участь у спортивних змаганнях, конкурсах, виставках, що мають статус міжнародних;

здобувачі освіти, які проживають у зоні стихійного лиха або іншого надзвичайного стану;

учасники тренувальних зборів із підготовки до олімпіад, турнірів, змагань, конкурсів, що мають статус міжнародних;

учасники міжнародних предметних олімпіад і фінальних етапів турнірів, конкурсів, які мають статус міжнародних відповідно до законодавства України, та переможці IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад;

переможці III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт Малої академії наук України.

2. Особи, які за станом здоров'я не можуть проходити атестацію в закладі освіти, звільняються від неї відповідно до Інструкції про звільнення від проходження державної підсумкової атестації учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів за станом здоров'я, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства охорони здоров'я України від 01 лютого 2013 року № 72/78, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 18 лютого 2013 року за № 288/22820.

3. Від проходження атестації за заявою батьків (одного з батьків) або інших законних представників звільняються особи з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями розвитку, а саме глухі, зі зниженим слухом, сліпі, зі зниженим зором, із порушеннями опорно-рухового апарату, тяжкими порушеннями мовлення, затримкою психічного розвитку, порушеннями інтелектуального розвитку, розладами спектру аутизму.

4. Здобувачі освіти, які перебувають у соціальних відпустках відповідно до статті 17 Закону України "Про відпустки", звільняються від атестації за умови подання особистої заяви та медичного висновку, виданого закладом охорони здоров'я.

Здобувачі освіти, які перебувають у соціальних відпустках відповідно до статті 18 Закону України "Про відпустки", звільняються від атестації за умови подання особистої заяви та копії свідоцтва про народження дитини.

5. Здобувачі освіти, які беруть участь у спортивних змаганнях, конкурсах, виставках, що мають статус міжнародних відповідно до законодавства і відбуваються під час проведення атестації, звільняються від атестації (за винятком навчальних предметів, атестація з яких проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання) за наявності документів, що підтверджують такі обставини.

6. Здобувачі освіти, які проживають у зоні надзвичайної ситуації природного та техногенного походження, звільняються від атестації за рішенням Міністерства освіти і науки України або місцевих органів управління освітою.

7. Учасники тренувальних зборів із підготовки до олімпіад, турнірів, змагань, конкурсів, що мають статус міжнародних відповідно до законодавства і відбуваються під час проведення атестації, звільняються від атестації (за винятком навчальних предметів, атестація з яких проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання).

У відповідний документ про освіту виставляється оцінка за атестацію - 12 балів із того навчального предмета, з якого здобувачі освіти брали участь у тренувальних зборах (за винятком навчальних предметів, атестація з яких проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання), з інших навчальних предметів, від атестації з яких здобувача освіти було звільнено, робиться запис "звільнений(а)".

8. Учасники міжнародних предметних олімпіад і фінальних етапів турнірів, конкурсів, які мають статус міжнародних відповідно до законодавства, та переможці IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад звільняються від атестації з навчальних предметів (крім навчальних предметів, атестація з яких проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання), з яких вони стали переможцями у відповідних випускних класах.

Переможці III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт Малої академії наук України (у відповідних випускних класах, групах) звільняються від атестації з навчальних предметів, які є базовими для оцінювання результатів навчання здобувачів освіти під час конкурсу (крім навчальних предметів, атестація з яких проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання). У відповідний документ про освіту з таких навчальних предметів виставляється оцінка за атестацію - 12 балів.

9. Здобувачам освіти, звільненим від атестації відповідно до пунктів 2 - 6 цього розділу, у відповідному документі про освіту робиться запис "звільнений(а)".

10. Звільнення від атестації здійснюється відповідно до наказу керівника закладу освіти.

V. Подання та розгляд апеляцій, апеляційні комісії

1. Для оскарження процедури проведення та результатів атестації в закладі освіти здобувач освіти (у разі досягнення повноліття), один із батьків або інших законних представників може подати апеляційну скаргу до апеляційної комісії протягом трьох робочих днів після визначення результатів атестації в закладі освіти.

2. Апеляційні комісії для розгляду апеляційних скарг щодо атестації в закладах загальної середньої освіти з кожного навчального предмета створюються відповідними місцевими органами управління у сфері освіти.

Чисельність і склад таких апеляційних комісій затверджуються наказом керівника відповідного органу управління у сфері освіти.

3. Розгляд апеляційних заяв здійснюється апеляційними комісіями у триденний строк із дати їх надходження.

4. Апеляційна комісія за наслідками розгляду апеляційної заяви може прийняти таке рішення:

відмовити в задоволенні апеляційної заяви через недостатність підстав для зміни оцінки у зв'язку з порушенням процедури проведення атестації та оцінювання;

задовільнити апеляційну заяву.

У разі задоволення апеляційної заяви апеляційна комісія приймає рішення щодо зміни оцінки за атестацію. Повторна атестація апеляційною комісією не проводиться.

Результати розгляду апеляційної заяви оформлюються протоколом засідання апеляційної комісії, що підписується всіма членами комісії та на підставі якого видається наказ місцевого органу управління у сфері освіти.

Рішення апеляційної комісії може бути оскаржене до суду.

5. Результати атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання можуть бути оскаржені у спосіб, визначений Порядком проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти, затвердженого

постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1095 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 08 липня 2015 року № 533).

Генеральний директор
директорату дошкільної
та шкільної освіти

А. О. Осмолівський